

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกของปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรที่ส่งผลต่อ
ภาวะการมีงานทำ: กรณีศึกษา บัณฑิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Logistic Regression Analysis of Curriculum Quality Factors that
Affecting the Employment Situation: A Cases Study of the Bachelor of
Business Computer Program, Pibulsongkram Rajabhat University

พัฒนรัตน์ นุชโพธิ์^{1*} และศุภศิวิ สุวรรณเกษร²
Pinnarat Nuchpho^{1*} and Supsi Suwankesorn²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรที่ส่งผลต่อภาวะการมีงานทำของบัณฑิต โดยการเก็บรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2559 จำนวน 152 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.06) มีอายุ 21-25 ปี (ร้อยละ 69.08) อยู่ในสถานภาพการทำงาน (ร้อยละ 87.76) ใช้เวลาหางานน้อยกว่า 3 เดือน (ร้อยละ 37.59) ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเอกชน (ร้อยละ 55.81) ทำงานในสายงานที่มีความสอดคล้องกับวิชาชีพ (ร้อยละ 55.81) และได้รับเงินเดือน 10,000 – 15,000 บาท (ร้อยละ 45.11) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านคุณสมบัติของอาจารย์มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.39, SD = 0.86) รองลงมา คือ ด้านผลผลิต ($\bar{X}$ = 4.26, SD = 0.75) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.22, SD = 0.85) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรที่ส่งผลต่อภาวะการมีงานทำด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก พบว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีโอกาสได้งานทำมากขึ้นร้อยละ 40.22 และ 30.75 หากระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการบริหารหลักสูตรเพิ่มขึ้น 1 ระดับ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ: คุณภาพหลักสูตร การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ภาวะการมีงานทำ

Abstract

The aim of the research was to find the development guideline of qualified and suitable curriculum for students majoring in Business Computer for the next generation. Samples of 152 graduates who graduated and received degree in the graduation ceremony in 2016 were used for data collection. The study found that most respondents were male (53.06 percent), ages between 21-25 years (69.08 percent), having work status (87.76 percent) and allocation of job search time more than 3 months (37.59 percent), working as private company employee (55.81 percent), working related to their study field (55.81percent), and salary received for 10,000-15,000 Baht (45.11 percent). With regard to the opinions of the respondents towards qualified curriculum development, it showed that the first priority should focus on Lecturers' Qualifications ($\bar{X}$ = 4.39, SD = 0.86) followed by Output ($\bar{X}$ = 4.26, SD = 0.75) and Teaching and learning activities ($\bar{X}$ = 4.22, SD = 0.85), respectively. The analysis result of factors affecting the quality of

¹ อ., สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก 65000

² อ., สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก 65000

¹ Lecturer, Department of Business Computer, Faculty of Management Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University, Phisanulok, 65000

² Lecturer, Department of Business Economics, Faculty of Management Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University, Phisanulok, 65000

* Corresponding author: Tel.: 055-267103. E-mail address: pinnacomsc@gmail.com

the curriculum towards employment status by using regression analysis, it was found that the samples would have a chance to be employed much more by 40.22 percent and 30.75 percent if the level of the opinions on the quality of the curriculum in terms of teaching and learning activities and curriculum management increased 1 level at 0.05 statistical significance level.

Keywords: Curriculum Quality, Logistic Regression Analysis, Employment Situation

บทนำ

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีหน้าที่หลักในการพัฒนาและผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ที่ผ่านมามีทุก ๆ สถาบันต่างพยายามผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ข้อเท็จจริงกลับพบว่า ยังมีบัณฑิตบางส่วนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วแต่ยังไม่สามารถหางานทำได้ภายในเวลาที่กำหนด สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ระยะห่างจากภูมิลำเนา ทักษะ หรือความชอบส่วนบุคคล แต่นอกเหนือจากปัจจัยหรือปัญหาที่เกิดจากบุคคลแล้ว คุณภาพหลักสูตรเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มโอกาสในการหางานของบัณฑิต

การมีงานทำนั้นเปรียบเสมือนตัวชี้วัดสำคัญที่บ่งบอกว่าหลักสูตรมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในระดับใด หากหลักสูตรใดผลิตบัณฑิตออกมาแต่บัณฑิตไม่สามารถหางานทำได้ หรือหางานทำได้น้อย ย่อมแสดงให้เห็นถึงปัญหาทางด้านคุณภาพของหลักสูตร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจำนวนนักศึกษาที่ตัดสินใจเข้ามาเรียนในหลักสูตรนั้นในระยะยาว ด้วยเหตุนี้สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนจึงพยายามพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การผลิตบัณฑิตมีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

สำหรับมาตรฐานคุณภาพหลักสูตร สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการเรียนการสอนโดยมีหลักการ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักศึกษามีความรู้ในวิชาชีพตามหลักสูตรที่กำหนดภารกิจสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดประกอบด้วย การมีอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน หลักสูตรมีกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอน ประกอบด้วย การพัฒนาและบริหารหลักสูตร การจัดโครงการและกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่บุคคลองค์กรและชุมชนภายนอกมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังต้องมีการวางระบบและกลไกการประกันคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ [1]

กระบวนการพัฒนาที่สำคัญที่ทำให้หลักสูตรมีคุณภาพ ส่วนหนึ่งมาจากผลการประเมินผู้เรียน เพราะข้อมูลที่ได้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เป็นข้อมูลป้อนกลับที่สำคัญในการสะท้อนถึงคุณภาพการจัดการศึกษา และสามารถนำข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน อันจะส่งผลถึงการได้มาของบัณฑิตที่พึงประสงค์นำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น [2] ที่ผ่านมามีการศึกษาวิจัยพบตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีงานทำของบัณฑิต เช่น อาชีพของบิดา รูปร่างหน้าตา ความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความกล้าแสดงออก [3] ระดับความพึงพอใจของนายจ้าง [4] ในบางงานวิจัยพบว่า ระยะเวลาที่ทำงานมีความสัมพันธ์กับประเภทของงาน [5] และสำหรับทักษะที่จำเป็นต่อการหางานพบว่าความสามารถพิเศษด้านคอมพิวเตอร์ ด้านกิจกรรมสันทนาการ ด้านภาษาต่างประเทศ [6] เป็นข้อได้เปรียบในการได้งานทำ งานวิจัยดังกล่าวส่วนมากจะทำการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ความสามารถ และทักษะที่ช่วยให้บัณฑิตประสบความสำเร็จในการหางาน แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าคุณภาพของหลักสูตรเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยเพิ่มโอกาสในการหางานของบัณฑิต เป็นเหตุผลสำคัญในการทำวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกของปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรที่ส่งผลต่อการมีงานทำกรณีศึกษา บัณฑิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามในครั้งนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรที่ส่งผลต่อภาวะการมีงานทำ กรณีศึกษา บัณฑิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดพื้นฐานว่าด้วยการเลือกทางเศรษฐศาสตร์

วิธณสิริ ไจมา [7] ได้กล่าวว่า แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์จะให้ความสำคัญกับการมีอยู่จำกัด (Scarcity) เนื่องจากทรัพยากรการผลิตต่าง ๆ มีจำนวนจำกัดจึงส่งผลให้ความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการอยู่ในภาวะจำกัด เป็นที่มาของการเลือก (Choice) จากการที่ทรัพยากรการผลิตมีอยู่จำกัดจึงทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนสินค้าได้ทุกอย่างตามความต้องการของผู้บริโภค ดังนั้นจึงต้องมีการเลือก (Choosing) ทางเลือกที่ทำให้สามารถผลิตสินค้าได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค หรือสามารถผลิตสินค้าที่ให้ความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้บริโภค นอกจากนี้ เมื่อมีการเลือกใช้ทรัพยากรตามทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งแล้ว ย่อมทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรนั้นในทางเลือกอื่น

แนวคิดเรื่องอรรถประโยชน์จากการบริโภค

เศรษฐศาสตร์ เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคในการตัดสินใจเลือกสินค้าและบริการต่างๆ เพื่อให้ได้รับความพอใจสูงสุดจากรายได้ที่มีอยู่อย่างจำกัด การที่ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อสินค้าและบริการชนิดต่าง ๆ ก็เพราะสินค้าและบริการแต่ละชนิดให้ประโยชน์แก่ผู้บริโภคในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์จะเรียกว่าอรรถประโยชน์

รัตนา สายคณิต และชลลดา จามรกุล [8] ได้ให้ความหมายของอรรถประโยชน์ หมายถึง ความพอใจที่ผู้บริโภคได้รับจากการบริโภคสินค้าและบริการสินค้าใดให้ความพอใจกับผู้บริโภคมาก แสดงว่าสินค้านั้นมีอรรถประโยชน์สูง สินค้าใดให้ความพอใจกับบริโภคน้อยแสดงว่าสินค้านั้นมีอรรถประโยชน์ต่ำ สินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งอาจจะให้อรรถประโยชน์แก่ผู้บริโภคแต่ละคนไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้บริโภคแต่ละคนที่มีต่อสินค้าชนิดนั้น แม้สินค้าชนิดเดียวกันยังให้อรรถประโยชน์แก่ผู้บริโภคคนเดียวกันไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภคในขณะหนึ่ง ๆ

ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ (Utility Function)

ฟังก์ชันอรรถประโยชน์เป็นการประยุกต์ การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคและแสดงออกมาเป็นแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ รูปแบบของฟังก์ชันเป็นการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ทำให้เกิดอรรถประโยชน์ที่มีต่อสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง โดยอรรถประโยชน์ของแต่ละคนย่อมจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละบุคคล สามารถแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

$$U = f(X_1, \dots, X_n)$$

โดยที่

U คือ อรรถประโยชน์รวมที่ได้จากการบริโภคสินค้าและบริการทุกชนิด

X_1, X_n คือ ตัวแทนของอรรถประโยชน์จากสินค้าหรือบริการชนิดที่ 1 ถึงชนิดที่ n

จากการทบทวนแนวคิดดังกล่าวจึงเป็นที่น่าสนใจที่จะนำทฤษฎีทางด้านเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการศึกษาในครั้งนี้ จากเหตุผลสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก เศรษฐศาสตร์มีสมมติฐานที่กำหนดให้ทรัพยากรทุกอย่างมีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งตรงกับการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่ถูกจำกัดด้วยทรัพยากรและงบประมาณทางสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ควรเลือกหนทางที่ทำให้ให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจสูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้น ประการที่สอง คือ แนวคิดเรื่อง การเลือก สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความจำกัดของทรัพยากร ซึ่งก็คืองบประมาณทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้เต็มที่ในทุกๆเรื่องหรือในทุก ๆ ความต้องการของนักศึกษา ดังนั้น การเลือกตอบสนองความต้องการในระดับแรกจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น การศึกษาในครั้งนี้เป็นการสมมติแบบจำลองให้ปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรด้านต่าง ๆ เป็นสินค้าชนิดที่ 1 ถึงชนิดที่ n และบัณฑิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจเปรียบเสมือนผู้บริโภคที่ต้องเลือกสินค้าที่ทำให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด และแสดงออกมาในรูปของฟังก์ชันอรรถประโยชน์ (Utility Function) โดยใช้รูปแบบการเลือกผ่านแบบจำลอง Multiple Logistic Regression ซึ่งมีกระบวนการวิเคราะห์ดังอธิบายในส่วนต่อไป

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

โดยทั่วไปแล้วการวิเคราะห์ความถดถอยแบบปกติเชิงซ้อนตัวแปรตามจะเป็นตัวแปรเชิงปริมาณในขณะที่ตัวแปรอิสระจะเป็นตัวแปรเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว หรืออาจมีตัวแปรบางตัวเป็นตัวแปรเชิงปริมาณและตัวแปรบางตัวเป็น

ตัวแปรเชิงกลุ่ม แต่สำหรับการวิเคราะห์ที่ตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม จะต้องใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ซึ่งมีรูปแบบการวิเคราะห์ดังนี้ กัลยา วานิชย์บัญชา [9]

เมื่อแบบจำลองมีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวหรือมีตัวแปรอิสระ P ตัว ลักษณะของสมการ Logistic Function จะเป็นดังนี้

$$P(\text{เกิดเหตุการณ์}) = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_p X_p}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_p X_p}} \quad \dots\dots (1)$$

$$P(\text{ไม่เกิดเหตุการณ์}) = 1 - P(\text{เกิดเหตุการณ์})$$

สมการ (1) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระไม่ได้อยู่ในรูปเชิงเส้น จึงต้องมีการปรับให้ความสัมพันธ์อยู่ในรูปเชิงเส้นโดยให้

$$odds = \frac{P(\text{เกิดเหตุการณ์})}{P(\text{ไม่เกิดเหตุการณ์})} \quad \dots\dots (2)$$

Odds หรือ Odds Ratio จะแสดงถึงโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์เป็นกี่เท่าของโอกาสที่จะไม่เกิด เช่นถ้าได้ค่า Odds Ratio = 3.5 แสดงว่าโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์เป็น 3.5 เท่าของโอกาสที่จะไม่เกิด ถ้า Odds Ratio มากกว่า 1 แสดงว่าโอกาสการเกิดเหตุการณ์มากกว่าการไม่เกิดเหตุการณ์

$$\log(odds) = \log \left[\frac{P(\text{เกิดเหตุการณ์})}{P(\text{ไม่เกิดเหตุการณ์})} \right] \quad \dots\dots (3)$$

หรือ

$$\log(odds) = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_p X_p$$

สมการ (3) จะอยู่ในรูปเชิงเส้นและเรียกว่า Logit Response Function จากสูตรของ Odds ในสมการที่ 2 มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าเหตุการณ์นั้นมีโอกาสเกิดมากกว่าที่จะไม่เกิด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

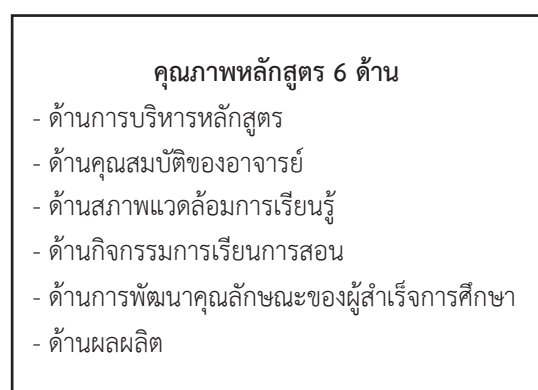
จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ประยุกต์ใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเลือกทางการศึกษา เช่น ภาณุวัฒน์ คงแสง และชัยวิชิต เขียรชนะ [10] ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายวิชาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านอาชีพและรายได้ของผู้ปกครองไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเรียนต่อ สถิตา สาสาย [11] วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำหรับการวิเคราะห์ในภาพรวมทุกหลักสูตรพบว่า อายุ พื้นฐานความรู้เดิม ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่อมั่นในตนเองส่งผลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 รัชนิวรรณ กุมภาคม และ สรรเพชญ์ เทียงเกตุ [12] พยากรณ์การประสบความสำเร็จในการเรียนรายวิชาหลักสถิติ จากการศึกษาคำตอบและนำมาสร้างสมการทำนายการประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนพบว่า นักศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 66 โดยมีตัวแปรที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ การศึกษาในหลักสูตรปริญญาต่อเนื่อง 2 ปี คะแนนสอบกลางภาค พฤติกรรมในการเรียน นภาพร อุทยานจุฬาลงกรณ์ [13] ศึกษาโอกาสการสอบผ่านหรือไม่ผ่านในการเรียนวิชาสถิติธุรกิจ ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อโอกาสสอบผ่านหรือไม่ผ่าน คือ เกรดเฉลี่ยในขณะที่ลงทะเบียน สาขาที่นักศึกษาจบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และทัศนคติที่มีต่อการสอนของอาจารย์ในหัวข้อคุณธรรมและจริยธรรม อังคณา พิมพ์อน [14] ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการสำเร็จการศึกษา คือ ด้านกระบวนการพัฒนานักศึกษานิพนธ์ ด้านคุณลักษณะนักศึกษา ตัวแปรดังกล่าวส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หทัยกาญจน์ สิทธิศักดิ์ [15] ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาเอกหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาปริญญาโท คือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กิตติพงษ์ ประวัติ และคณะ [16] ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียน กวดวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครสงขลา จากผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรเป็นปัจจัยเดียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษโดยสามารถพยากรณ์โอกาสในการเลือกเรียนโรงเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษได้ร้อยละ 86.70 จิรภา คำทา [17] ทำนายผลการสอบวิชาสถิติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีไทยญี่ปุ่น ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถทำนายผลการสอบวิชาสถิติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่ เฉลี่ยสะสม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการส่งเสริมการเรียนรู้จากผู้ปกครองตัวแปรทำนายดังกล่าวสามารถร่วมการอธิบายผลการสอบวิชาสถิติได้ถูกต้องร้อยละ 47.9 เพ็ญพักตร์ พันผา [18] ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อโอกาสการสอบผ่านหรือไม่ผ่านวิชาสถิติธุรกิจของนักศึกษาคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีพบว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการทำนายการสอบผ่านหรือไม่ผ่านวิชาสถิติธุรกิจมากที่สุด คือ คุณภาพการสอนอาจารย์ ความเพียร และความรับผิดชอบตามลำดับ

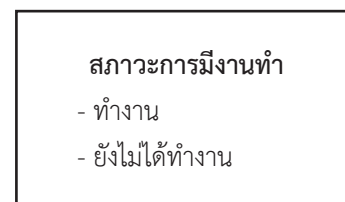
งานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายในการประยุกต์ใช้แบบจำลองการถดถอยโลจิสติก เพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางการศึกษา แต่โจทย์วิจัยในครั้งนี้ คือ การหาปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรที่ส่งผลต่อการมีงานทำ ซึ่งที่ผ่านมามีงานวิจัยที่ทำการศึกษาในประเด็นดังกล่าว เช่น อดิมา พลปลั่ง และคณะ [19] ศึกษาภาวะการทำงานของบัณฑิตกรณีสึกขามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และพบว่า หากระดับความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น 1 เท่า จะเพิ่มโอกาสที่บัณฑิตที่จะพึงพอใจในงานที่ทำ 1.68 เท่า ผลการวิจัยนี้มีลักษณะที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกองแผนงานมหาวิทยาลัยแม่โจ้ [20] ศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิต และพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีงานทำมากที่สุด 3 อันดับ คือ ความรู้ในวิชาชีพ ประสบการณ์ทำงาน และบุคลิกภาพ ผกากรอง เทพรัตน์ [21] ศึกษาพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการมีงานทำของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการได้งานทำ คือ อาชีพของบิดา รูปร่างหน้าตาความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเองและความกล้าแสดงออก นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า พฤติกรรมที่ส่งผลต่อการได้งานทำ คือ การเตรียมตัวด้านคอมพิวเตอร์และการหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตำแหน่งงานซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม [22] ศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตพบว่า ความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ส่งผลช่วยให้บัณฑิตได้งานทำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.93 รองลงมา คือ ด้านสนทนากการ และด้านภาษาต่างประเทศ จะเห็นได้ว่างานวิจัยดังที่ได้กล่าวมาเป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีงานทำในภาพรวม ยังมีได้แยกเป็นองค์ประกอบ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทักษะหรือปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตร ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์เฉพาะปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรที่ส่งผลต่อภาวะการมีงานทำ ผลการวิจัยและองค์ความรู้ที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปี 2561 ต่อไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ระเบียบวิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยและได้นำเสนอเป็นหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บัณฑิตสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจผู้สำเร็จการศึกษาประจำปี 2559 จำนวน 283 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บัณฑิตสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจผู้สำเร็จการศึกษาประจำปี 2559 จำนวน 166 คน [23] และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายในการแจกแบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับมาจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 91.57

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check – List) ประกอบด้วยข้อมูลส่วนต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการทำงาน ระยะเวลาในการหางาน อาชีพความสอดคล้องของวิชาชีพ และเงินเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อคุณภาพหลักสูตรทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านคุณสมบัติของอาจารย์ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านผลผลิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความพึงพอใจต่อคุณภาพหลักสูตร ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการทฤษฎีจากตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัย
2. นำข้อมูลที่ได้มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แล้วนำมาพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษา การใช้ถ้อยคำ นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข และเก็บมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนำมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ แจกแจงความถี่ ร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อคุณภาพหลักสูตรทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านคุณสมบัติของอาจารย์ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านผลผลิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ดังนี้ [24]

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50 – 5.00	ความพึงพอใจมากที่สุด
3.50 – 4.49	ความพึงพอใจมาก
2.50 – 3.49	ความพึงพอใจปานกลาง
1.50 – 2.49	ความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.49	ความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเพื่อหาปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรที่ส่งผลต่อภาวะการมีงานทำ ข้อมูลที่ทำการเก็บรวบรวมจะต้องผ่านเงื่อนไขที่ใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก [25]

1. ตัวแปรอิสระ X เป็นตัวแปรที่ระดับข้อมูลอยู่ในระดับช่วง (Interval Scale) เป็นอย่างต่ำ
2. ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ด้วยการทดสอบ Spearman Test เพื่อดูความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวและพิจารณาจากค่า Sig. หากทำงานกับค่า Sig. > 0.05 แสดงว่าตัวแปรอิสระนั้นไม่มีความสัมพันธ์ สามารถนำมาวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกได้
3. ตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงกลุ่มที่มีอย่างน้อย 2 กลุ่ม
4. ต้องใช้ขนาดตัวอย่าง n มากกว่าหรือเท่ากับ 30 P โดยที่ P คือจำนวนตัวแปรอิสระ

ผลการศึกษา

การเก็บแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 คน สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูล แสดงดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	81	53.06
หญิง	71	46.94
อายุ		
21 - 25 ปี	105	69.08
26 - 30 ปี	31	20.39
31- 35 ปี	9	5.92
35 ปีขึ้นไป	7	4.61
สถานภาพการทำงาน		
มีงานทำ	133	87.76
ว่างงาน	19	12.24
ระยะเวลาในการหางาน (เฉพาะผู้มีงานทำ)		
น้อยกว่า 3 เดือน	50	37.59
3 - 6 เดือน	25	18.80
7 - 12 เดือน	12	9.02
มากกว่า 12 เดือน	46	34.59
อาชีพ (เฉพาะผู้มีงานทำ)		
รับราชการ/เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ	25	18.60
รัฐวิสาหกิจ	9	6.98
พนักงานบริษัท/องค์กรธุรกิจเอกชน	74	55.81
ดำเนินธุรกิจอิสระ/เจ้าของกิจการ	25	18.60
ความสอดคล้องในวิชาชีพ (เฉพาะผู้มีงานทำ)		
ตรงสาขา	25	18.60
มีความสอดคล้อง	74	55.81
ไม่ตรงสาขา	34	25.58
เงินเดือน (เฉพาะผู้มีงานทำ)		
น้อยกว่า 10,000 บาท	35	26.32
10,000 – 15,000 บาท	60	45.11
15,001 – 20,000 บาท	26	19.55
20,001 บาท ขึ้นไป	12	9.02

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 81 คน (ร้อยละ 53.06) เพศหญิง จำนวน 71 คน (ร้อยละ 46.94) ส่วนมากมีอายุ 21-25 ปี จำนวน 105 คน (ร้อยละ 69.08) มีงานทำแล้ว จำนวน 133 คน (ร้อยละ 87.76) ใช้เวลาในการหางานทำน้อยกว่า 3 เดือน มากที่สุด จำนวน 50 คน (ร้อยละ 37.59) ผู้ที่มีงานทำส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรธุรกิจเอกชน จำนวน 74 คน (ร้อยละ 55.81) ซึ่งงานที่ปฏิบัติอยู่มีความสอดคล้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 74 คน (ร้อยละ 55.81) และได้รับเงินเดือนอยู่ในช่วงระหว่าง 10,000-15,000 บาท จำนวน 60 คน (ร้อยละ 45.11)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อคุณภาพหลักสูตรทั้ง 6 ด้าน

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร 6 ด้าน

คุณภาพหลักสูตร	$\bar{X}$	SD
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.15	0.838
2. ด้านคุณสมบัติของอาจารย์	4.39	0.857
3. ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	4.11	0.825
4. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.22	0.848
5. ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	4.18	0.817
6. ด้านผลผลิต	4.26	0.752

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อหาระดับความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านคุณสมบัติของอาจารย์ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านผลผลิต พบว่า บัณฑิตมีระดับความพึงพอใจต่อด้านคุณสมบัติของอาจารย์ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.857$) รองลงมา คือ ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.752$) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.848$) ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.817$) ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.15$, $SD = 0.838$) และด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.825$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเพื่อหาปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรที่ส่งผลต่อภาวะการมีงานทำ

การทดสอบตัวแปรที่เหมาะสมของตัวแปรในแบบจำลอง

สมมติฐาน

H₀: ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตไม่ขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านคุณภาพหลักสูตรทั้ง 6 ด้าน

H₁: ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านคุณภาพหลักสูตรอย่างน้อย 1 ด้าน

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบตัวแปรที่เหมาะสมในแบบจำลอง

	Chi-square	df	Sig.
Step	1194.336	1	.000
Block	1194.336	1	.000
Model	1194.336	1	.000

** ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบจำลองมีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก หรือ มีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปรในแบบจำลองที่ส่งผลต่อการมีงานทำของบัณฑิต

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบการเกิด Multicollinearity ด้วย Spearman Rank Test

	การบริหารหลักสูตร	คุณสมบัติของอาจารย์	สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนการสอน	การพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	ผลผลิต
ด้านการบริหารหลักสูตร	1	-0.291	-0.118	-0.106	0.235	0.027
ด้านคุณสมบัติของอาจารย์		1	-0.27	0.088	-0.408	0.009
ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้			1	-0.027	-0.018	0.022
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน				1	-0.098	0.371
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา					1	0.121
ด้านผลผลิต						1

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ที่ไม่พบตัวแปรอิสระ (คุณภาพหลักสูตรทั้ง 6 ด้าน) ที่มีความสัมพันธ์กันเกินระดับ 0.3 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปรไม่เกิดความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) สามารถนำตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปรไปวิเคราะห์ในขั้นต่อไปได้

ตารางที่ 5 แสดงความเหมาะสมของแบบจำลอง

-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
229.475	0.687	0.822

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบจำลองมีค่า -2 Log likelihood เท่ากับ 229.475 ค่า Cox & Snell R Square เท่ากับ .687 และค่า Nagelkerke R Square เท่ากับ .822 แสดงว่าตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองมีความเหมาะสมสามารถอธิบายความผันแปรในแบบจำลองถึงร้อยละ 82.2 (ค่า Cox & Snell R Square และ Nagelkerke R Square จะมีวิธีการพิจารณาคล้ายกับค่า R^2 ของแบบจำลองการถดถอยเชิงเส้นตรง)

การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองด้วย Hosmer - Lemeshow Test

Hosmer - Lemeshow เป็นสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลโดยจะแบ่ง Case ออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน การแบ่งจะพิจารณาจากค่าประมาณของโอกาสที่เหตุการณ์จะเกิดด้วยสถิติไคสแควร์ โดยที่ขนาดตัวอย่างที่ทำการทดสอบต้องมากพอที่จะทำให้จำนวน Case ที่คาดหวังมากกว่า 5 และไม่มีกลุ่มใดที่มีค่า E_i น้อยกว่า 1 กลยา วานิชย์บัญชา [9]

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^{10} \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

โดยมีสมมติฐานการทดสอบดังนี้

H_0 : แบบจำลองมีความเหมาะสม

H_1 : แบบจำลองไม่มีความเหมาะสม

ตารางที่ 6 แสดงการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองด้วยสถิติ Hosmer and Lemeshow

	Chi-square	df	Sig.
Step	14.226	4	.335

** ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบจำลองมีค่า Sig. มากกว่า 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานรอง หรือแบบจำลองนี้มีความเหมาะสมในการประมาณค่า

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองการถดถอยโลจิสติก

Variables	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
ด้านการบริหารหลักสูตร	1.024	0.926	9.642	1	0.011	1.3075
ด้านคุณสมบัติของอาจารย์	2.348	1.112	14.254	1	0.067	2.5462
ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	-2.225	1.524	16.331	1	0.123	1.3341
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.405	2.006	20.143	1	0.002	1.4022
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	2.553	0.998	19.472	1	0.157	0.0663
ด้านผลผลิต	3.617	1.635	21.785	1	0.222	1.2456
Constant	-9.344	2.109		1	0.000	

** ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ตัวแปรด้านการบริหารหลักสูตร และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน แปลผลได้ว่าเมื่อระดับความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรด้านการบริหารหลักสูตรเพิ่มขึ้น 1 ระดับ โอกาสที่นักศึกษาจะมีงานทำจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.75 และ ถ้าระดับความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น 1 ระดับ โอกาสที่นักศึกษาจะมีงานทำจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.22

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรที่ส่งผลต่อการมีงานทำ กรณีศึกษาบัณฑิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งผลการวิเคราะห์เพื่อหาระดับความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านคุณสมบัติของอาจารย์ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาและด้านผลผลิต จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 152 ฉบับ (ร้อยละ 91.57) ทำให้ทราบว่า บัณฑิตมีระดับความพึงพอใจต่อด้านคุณสมบัติของอาจารย์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.857$) รองลงมา คือ ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.752$) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.848$) ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.817$) ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.15$, $SD = 0.838$) และด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.825$) ตามลำดับ

สำหรับผลการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองการถดถอยโลจิสติก ทำให้ทราบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อโอกาสการมีงานทำ หากระดับความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรด้านกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น 1 ระดับโอกาสที่นักศึกษาจะมีงานทำจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.22 สอดคล้องกับผลการวิจัยของกองแผนงานมหาวิทยาลัยแม่โจ้ [20] ที่ทำการศึกษากวามการมีงานทำของบัณฑิตและพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีงานทำมากที่สุด 3 อันดับ คือ ความรู้ในวิชาชีพ ประสบการณ์ทำงาน และบุคลิกภาพ จากความสำคัญดังกล่าวสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจควรเพิ่มทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในลักษณะของโครงการพัฒนาดตนเองของผู้เรียน เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติและค้นหา ความถนัดของตนเอง เป็นประโยชน์ต่อการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต โดยอาจทำในลักษณะของโครงการที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกวิเคราะห์ศักยภาพ พิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ ทางสาขาควรทำความร่วมมือกับองค์กรธุรกิจ บริษัท หรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้ในลักษณะสหกิจศึกษา ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและทักษะวิชาชีพอย่างแท้จริง

นอกจากการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว การบริหารหลักสูตรซึ่งเปรียบเสมือนการกำหนดนโยบายการผลิตบัณฑิตบัณฑิตในภาพรวมเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการถดถอยโลจิสติกพบว่า หากความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรเพิ่มขึ้น 1 ระดับ โอกาสที่นักศึกษาจะได้งานทำจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.75 สำหรับการบริหารหลักสูตรนั้นจะทำได้ยากกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะจะต้องพิจารณาทั้งระบบตั้งแต่กระบวนการ Input, Process, Output และ Outcome ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรเริ่มต้นจากการเลือกนักศึกษาที่มีความตั้งใจ และความถนัดในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจอย่างแท้จริง เลือกบุคลากรที่มีความสามารถ และมีศักยภาพสอดคล้องกับอาชีพเป้าหมาย (Input) สำหรับกระบวนการ (Process) การจัดการเรียนการสอนควรเน้นไปที่การเพิ่มทักษะดังที่ได้กล่าวไปแล้วในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) บัณฑิตจะต้องมีความรู้ ทักษะ ที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ในส่วนของผลลัพธ์ (Outcome) ทางสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลความพึงพอใจในการใช้บัณฑิต และจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 5 ถึง 10 ปี มิใช่ทำเพียงแค่ครั้งเดียว การทำการศึกษาอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้เข้าใจแนวโน้มความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เป็นผลดีต่อการกำหนดทิศทางการผลิตบัณฑิตได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรด้านการบริหารหลักสูตร และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสในการมีงานทำของบัณฑิต จากข้อค้นพบนี้ควรทำการศึกษาในเชิงลึก เพื่อประโยชน์ด้านการกำหนดนโยบายการผลิตบัณฑิต
2. ควรศึกษาเชิงคุณภาพในลักษณะ Focus Group ระหว่างกลุ่มบัณฑิตที่มีงานทำ และกลุ่มที่ยังไม่มีงานทำ และนำข้อมูลที่ได้มาทำการศึกษาเพื่อสาเหตุกรณีที่บัณฑิตยังไม่มีงานทำ เปรียบเทียบ หาจุดบกพร่อง ข้อดี ข้อเสียของหลักสูตร สรุปเป็นประเด็น และนำองค์ความรู้นั้นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นงานนำข้อมูลบางส่วนที่ได้จากการทำวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาหลักสูตรจากการมีส่วนร่วมของบัณฑิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ขอขอบคุณคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

พินุลสงคราม ประธานหลักสูตร คณะอาจารย์ประจำสาขาวิชา บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาปี 2559 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คณะผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551 – 2565)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] วสันต์ ทองไทย. (2556). “การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้”, **ครุศาสตร์สาร**. 7(2), 37-46.
- [3] ผกากรอง เทพรักษ์. (2556). “พฤติกรรมการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา”, **วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. 8(2), 154-160.
- [4] ศิริวรรณ สิริพุทไธวรรณ. (2547). **รายงานการวิจัย เรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ**. กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยทักษิณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547.
- [5] จินตนา มังคละกนก. (2550). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการหางานทำของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สำนักหอสมุดกลาง ทุนอุดหนุนประเภททุนสนับสนุนนักวิจัยในลักษณะกลุ่มจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือประจำปี.
- [6] กองแผนงาน. (2556). **รายงานการสำรวจภาวะการหางานทำของบัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา 2554**. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- [7] วิรุณศิริ ไชมา. (2555). **เศรษฐศาสตร์จุลภาค 1** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] รัตนา สายคณิต และชลลดา จามรกุล. (2556). **เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2559). **การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows** (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [10] ภาณุวัฒน์ คงแสง และชัยวิชิต เขียรชนะ. (2556). “การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายวิชาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก”, **วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา**. 25(87), 83-91.
- [11] ลลิตา สาสา. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [12] รัชนิวรรณ กุมภกาม และสรพรเพชญ์ เทียงเกตุ. (2551). **การพยากรณ์การประสบความสำเร็จในการเรียนรายวิชา สด 301 (หลักสถิติ) ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก**. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- [13] นภาพร อุทยานวุฒิกุล. (2551). **โอกาสของการสอบผ่านหรือไม่ผ่านในการเรียนวิชาสถิติธุรกิจโดยการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- [14] อังคณา พิมพ์อน. (2553). **การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม.
- [15] หทัยกาญจน์ สิทธิศักดิ์. (2559). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาเอก หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร”, ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านบริหารธุรกิจราชชมงคลพระนคร และการนำเสนอผลงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์**, 293-307. วันที่ 16-17 ธันวาคม 2559 ณ ห้องประชุมอาคารเกียรติวงศ์ อาคาร 90 ปี ชั้น 6 คณะบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- [16] กิตติพงษ์ ประวัติ วาสนา สุวรรณวิจิตร และเจษฎา นกน้อย. (2558). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตเทศบาลนครสงขลา”, ใน **การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติครั้งที่ 6**. 19-28. วันที่ 26 มิถุนายน 2558. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- [17] จิรภา คำทา. (2558). “การทำนายผลการสอบวิชาสถิติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเชิงพหุ”, **Veridian E-Journal**. 8(3), 942-957.

- [18] เพ็ญพักตร์ พันผา. (2558). “การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อโอกาสการสอบผ่านหรือไม่ผ่านวิชาสถิติธุรกิจของนักศึกษาคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี”, *วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต*. 9(1), 50-67.
- [19] อติมา พลัปปลึง ปิยพงศ์ พลัปปลึง เภาลี แก่นจันดา และสัตยา ตันจันทร์พงศ์. (2558). *ภาวะการทำงานของบัณฑิตกรณศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [20] กองแผนงานมหาวิทยาลัยแม่โจ้. (2556). *ภาวะการดำเนินงานของบัณฑิต ระดับปริญญาตรี*. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- [21] ผกากรอง เทพรรัตน์. (2557). “พฤติกรรมการทำงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา”, *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 8(2), 154-160.
- [22] สำนักงานมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2556). *การศึกษาภาวะการดำเนินงานของบัณฑิต ปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. รายงานการวิจัย. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- [23] Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third edition. New York: Harper and Row Publication.
- [24] บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [25] ยุทธ ไกยวรรณ. (2556). *การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.